

Yazar Sara Şahinkanat'la hem Ayşe İnan'la yarattıkları yeni kitabı hem de çocuk edebiyatını konuştuk.

HAFİZE ÇINAR GÜNER

'Resimli çocuk edebiyatı, kültür ve ekonomiden bağımsız gelişemez'

Annemin Çantası kitabımızın ardından Babamın Battanisi okurda büyük bir merak uyandırdı. Kitabın ortaya çıkış hikâyesinden söz eder misiniz?

Annemin Çantası'nı yazar yazmaz "babamın bir şeyi"ni de yazmalıyım demiştim kendime. Fakat sırf seri yapmış olmak için içime sinmeyen bir fikre yoğunlaşmıyorum doğrusu. Araya özel sebepler de girince kitap birkaç yıl gecikti. Aklımda bir battaniye sayesinde babamın çocuklarıyla çok keyifli oyunlar oynaması vardı sadece. Çocuklar hızla büyüdüleri için bir daha geri gelmeyecek o özel ve keyifli günlerin tadını daha fazla babamın da hissetmesine azıcık vesile olabilmeyi çok istedim. Madem evde geçecek konu, arka planda stereotip olmayan, eve iş getiren bir anne de olursun dedim. Çünkü bu, kalıpları esnetmek için de bir fırsattı. Erkek egemen kültürümüzün biraz sorgulanmaya ihtiyacı yok mu?

■ *Elbette, ebeveyn sorumluluğunun tümüyle anneye yüklendiği toplumumuzda bu bakış açısı oldukça değerli. Peki babaların tepkisi nasıl oldu?*

Ne yalan söyleyeyim, babaların "kitaptaki babaya yaprak sarma değil de makarna yaptırıldınız bari," diye sitem edebileceklerini düşünmüştüm. Ama neyse ki öyle olmadı. Etkinliklerden gördüğüm kadarıyla hepsi de mutlu ayrıldı. Hele hele bir keresinde bir babayı battaniyeyle dürüm yapıp, içine çocukların seçtiği garnitürleri eklediğimiz oyun sanırım en eğlenceli, babaların ve çocukların en içten güldüğü etkinliklerden biri olmuştur. Çocuklarına kitap okuyan babaların sayısı bugün toplumumuzda çoğunlukta değil belki ama gözlemlediğim kadarıyla da okuyanları çok içten ve çok gönüllü. Onları da anneler gibi kahraman hissettirmek nerdeyse manevi borcumdu. Hikâyelerimi biraz tanıyorlarsa her şeye tersten baktığı, bir şey dayatmadığını ama sadece "böyle olsa nasıl olur" diye biraz da gülümseterek sorguladığını zaten bilirler.

ORTAK NOKTAMIZ SORGULAMAK

■ *Ayşe İnan ile birlikteliğiniz nasıl başladı? Kitapların oluşum sürecinde nasıl bir çalışma yönteminiz var?*

Ayşe İnan'la ilk çalışmamız ilk baskısı Kır Çiçeği Yayınları'ndan çıkan *Kim Korkar Karımı* Başlıklı Kız'la oldu. Sonrasında hem bu kitapla hem *Beyoğlu Macerası* kitabıyla Çocuk ve Gençlik Yayınları Derneği'nin (Uluslararası IBBY) ödüllerine layık görüldük ve hatta *Annemin Çantası*'yla da üyelerin en beğendiği kitaplar listesine girdik. Ayşe'yle çalışma yöntemimiz karşılıklı, etkileşimli çalışmaktır. İkimizin de ortak noktası bolca sorgulamak ve özenmek. Bunca birlikte çalışmadan sonra artık birbirimizi çok iyi anlıyoruz ve tamamlıyoruz. Sekiz ila on ay zaman ayırıyoruz bir kitabı hazırlamaya.

■ *Bologna Çocuk Kitapları Fuarı'nda Yavru Ahtapot Olmak Çok Zor'un çevirisini görmek sevindiriciydi. Çocuk kitaplarımızın uluslararası alanda kendine yeterince yer bulamamasının sizce nedeni nedir?*

Evet, İtalya'da Sinno Editrice 2012'den beri kendine özgü bir formatla, hatta farklı bir isimle yayımlıyor *Yavru Ahtapot Olmak Çok Zor*'u. Yurtdışında yeterince varlığımız olmadı gibi bir gerçek. Çocuk kitabı da bir kültür ve gelişimi de her kültür türü gibi bir anda olamıyor. Özellikle resimli çocuk kitabı yazmak, çizmek, hazırlamak kolaymış gibi algılanıyor. Oysa o sadelikte, evrensel nitelikler taşıyan ve sıradan olmayı yakalayabilmek çok yönlü bakış açısı, farklı birikimlerin özenli bir karışımını istiyor. Uzun vadede işbirlikleri olamayınca da kimse için harcamaların ve emeklerin yeterli geri dönüşü olabileceğini sanmıyorum.

YAZMANIN TEK BİR KISTASI YOK

■ *Sadece yazdıklarınızla değil çocuklara sesleniş biçimimizle de onları etkiliyorsunuz. Durum öyle bir hal aldı ki okullar etkinliği olmayan kitapları okuma listesine almak istemiyor. Pek çok yayınevi kadrosuna etkinlik yapabilen kişileri dahil etti. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?*

On bir sene önce yazdığım ilk kitapla etkili resimli okuma atölyeleri yapmaya başlamıştım. Kendince eğlenceli hale getirmeye çalıştığım bu okuma etkinliklerini yıllarca davet edildiğim her yerde yaptım. Son yıllarda talebin bu denli artması, gerçekten de supla samanın karışmasına sebep oldu. İyi kitap yazabilmek ve tasarlayabilmek ille de çocuklarla yüz yüze etkileşimde başarılı olabilmeyi hiç gerektirmez ve gerektirmemeli de. Ben yazarların etkinliğe mecbur hissettirilmelerini iyi bir eğilim olarak görmüyorum. Bence bu konu çağımızın yeni neslinin, ünlüye dokunmak, bir an önce ve çabucak ünlü olmayı hayal etmek konusundaki eğilimi ile ilgili sanki. Ekran ve sosyal medyanın bunda etkisi büyük. Umarım bu beklenti de zamanla daha mantıklı taleplere dönüşür.

■ *On yılda on kitabınız yayımlandı ve her kitabınız da okurlarınız tarafından ilgiyle karşılandı. Şimdiye baktığımızda yazarların farklı farklı yayınevlerinden sık aralıklarla kitaplarının çıkmasını görüyoruz. Bu hız hakkında ne düşünüyorsunuz? On yıl öncesine bakarsak çocuk edebiyatında neler değişti?*

İtiraf ediyorum, ben artık hızla yetişemiyorum. Ve artık yetişmekten de vazgeçtim zaten. Çok seçenek olması bir yandan güzel ama bu kadar nicelik olan yerde alıcı olurken seçici olabilmek de üretim yapanların tatmin olacağı bir karşılık bulması da zorlaşıyor. Neticede kitap kültürel bir nesne olsa da aynı zamanda ticari bir ürün. Ben biraz da olsa niceliğin azalması ve böylece daha nitelikli olanların kolay seçilebilir, ulaşılabılır olmasından yanayım. Çünkü bu kalabalıkta seçim yapmak, kitap seçmeye ve sevmeye çalışan herkes için çok yorucu olmaya başladı. Fakat sanırım bu konuda da zaman içinde su akıp yolunu bulacaktır. Resimli çocuk edebiyatı, ülke kültürü ve ekonomisinden bağımsız gelişemez bence. Önümüzdeki günlerin ne getireceğini kestiremiyorum ama ümit etmeye ve çabalamaya devam!

Annemin Çantası / Sara Şahinkanat / Resimleyen: Ayşe İnan / *MM* / 32 s. / 2013

